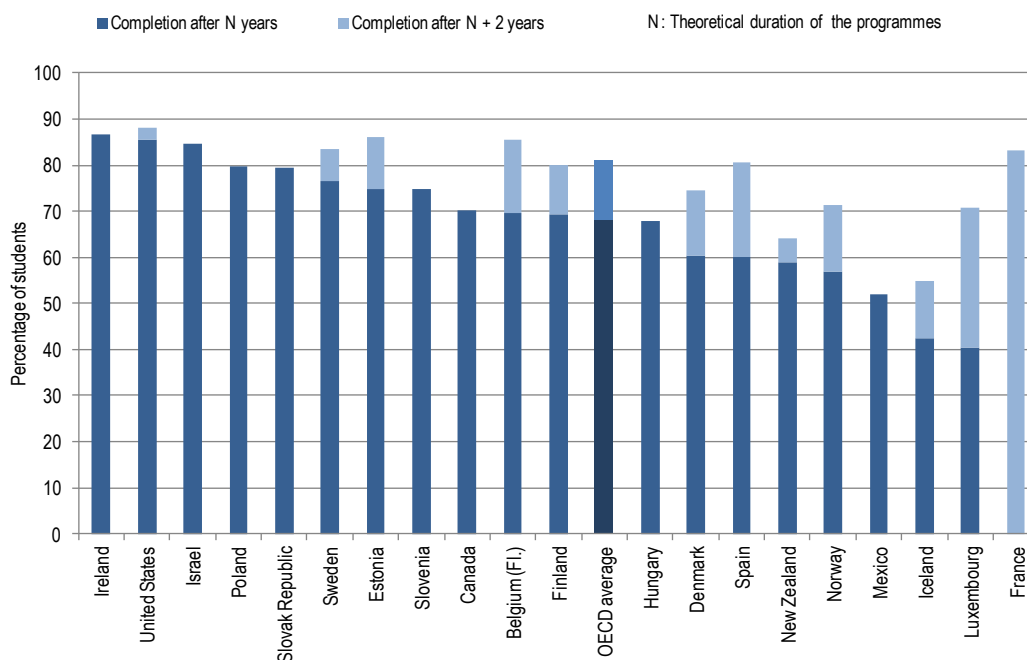

Obr. 2.3. Kolik žáků dokončí programy vyššího středního vzdělávání?

Poměr absolventů k nově nastupujícím žákům na základě populačních ročníků (2009)

Jak chápat tento graf: Tento graf ukazuje míru úspěšného dokončení programů vyššího středního vzdělání v předepsané době (tmavé sloupce) nebo o dva roky později (blanžkytné modré sloupce). Například v USA dokončí v rámci předpokládané doby střední školy 86 % žáků, zatímco 3 % tyto programy dokončí s dvouletým zpožděním. Opožděné dokončení školy se může objevovat v zemích, kde je běžné brát si během studia oddechový čas nebo opakovat rok, případně změnit program.

1. Ve Francii je doba uvažovaná k dokončení studia N+3 místo N+2.

Zdroj: OECD (2011d), *Education at a Glance 2011: OECD Indicators*, OECD, Paříž.

Statlink2<http://dx.doi.org/10.1787/888932561044>

Pro některé žáky jsou náklady na příležitost zůstat ve vzdělávání vyšší, jakmile se pro ně otevrou alternativní možnosti na trhu práce.¹⁵ Avšak v době ekonomické krize vyvolává pokles poptávky po mladých lidech s nižšími dovednostmi nutnost dokončit střední školy, protože existuje možnost vysokých nákladů v případě, že žák školu předčasně opustí (OECD, 2010e; viz Kapitola 1, část pojednávající o tom, jak hospodářská recese ovlivňuje mladé lidi).

Programy vyššího středního vzdělání vycházejí z dovedností a znalostí získaných v základním a nižším středním vzdělání. Čím větší jsou mezi žáky rozdíly, tím je pro školy náročnější poskytovat příležitosti ke vzdělání, které by odpovídaly schopnostem a zájmům žáků (OECD, 2004). Hodně žáků může přijít na střední školy, aniž by před tím získali během nižšího středního vzdělání (v ČR *druhý stupeň základní školy nebo nižší ročníky víceletých gymnázií*) základní dovednosti. Podle výsledků PISA 2009 (obr. 1.2) 19 % patnáctiletých mladých lidí v rámci zemí OECD nezávládně v průměru dosáhnout na stupeň 2 ve čtenářské gramotnosti. Toto číslo stoupá na 25 % v Rakousku, Chile, Izraeli, Lucembursku a Mexiku (OECD, 2010f). Tato čísla vypovídají o tom, že významný podíl žáků, kteří opouštějí nižší střední vzdělání a vstupují do vyššího středního vzdělání, nemusí mít dostatečné znalosti a dovednosti, které by jim zaručily úspěch na této úrovni vzdělávání. Je rovněž zřejmé, že tuto diverzitu je třeba vzít v úvahu při navrhování a následné realizaci kurikul a výuky.